

ประวัติความเป็นมาของเทศบาล

รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชดำริให้ทดลองการปกครองท้องถิ่น

ในรูปสุขาภิบาลขึ้น เมื่อปี พ.ศ.2440 โดยตราเป็นพระราชกำหนดสุขาภิบาลกรุงเทพฯ ร.ศ.116 (พ.ศ. 2441) แต่กำหนดให้ผู้บริหารเป็นข้าราชการประจำ จึงยังไม่มีลักษณะเป็นการปกครองตนเอง ต่อมาวันที่ 18 มีนาคม 2448 (ร.ศ.124) มีการจัดตั้งสุขาภิบาลท่าฉลอม อำเภอเมืองสมุทรสาครซึ่งถือว่าการปกครองท้องถิ่นในหัวเมืองแห่งแรก และขยายการจัดตั้งออกไปในท้องถิ่นทั่วประเทศ ถือกันว่าสุขาภิบาลเหล่านี้ คือสถาบันปกครองท้องถิ่นอันเป็นที่มาของการปกครองรูปแบบเทศบาลในปัจจุบัน ต่อมาได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 และจัดตั้งเทศบาลขึ้นเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2478 โดยยกฐานะสุขาภิบาลที่มีอยู่เดิม 35 แห่ง ขึ้นเป็นเทศบาล จนถึงปี พ.ศ. 2496 ได้มีการตราพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ขึ้นใช้แทนกฎหมายเก่า และใช้จนกระทั่งถึงปัจจุบัน โดยมีการแก้ไขรวมทั้งสิ้น 11 ครั้ง ครั้งสุดท้าย มีการแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12) ในพ.ศ. 2546 และในปี พ.ศ. 2542 ได้มีการตราพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 มีผลทำให้ยกเลิกการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบสุขาภิบาล และยกฐานะสุขาภิบาลที่ได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสุขาภิบาล พ.ศ. 2495 ขึ้นเป็นเทศบาลตำบลทั่วทั้งประเทศ ทำให้ในปัจจุบันประเทศไทยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลรวมทั้งสิ้น 1,156 แห่ง

(ข้อมูล : สำนักพัฒนาระบบรูปแบบและโครงสร้าง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น)

ประวัติความเป็นมาของเทศบาลตำบลปากชม

ปลายรัชกาลที่ 6 ก่อนสงครามโลกครั้งที่ 1 มีราษฎรเดินทางเข้ามาตั้งรกรากถิ่นฐานในบริเวณลำน้ำชมปัจจุบัน ประกอบด้วย กลุ่มของ “นายมูล จันทะมี” “พ่อตู้เฟื่อง บุษดี” และกลุ่มของ “แม่ตู้ฮ้าง” และ “พ่อตู้โง่น บุตรโคตร” จากประเทศลาว รวมกันเป็นชุมชนขนาดเล็กๆ

ต่อมา “นายฮ้อยทิดคำพันธ์ จันทะมี” ซึ่งเป็นนายฮ้อยช้างคือมีช้างจำนวนหลายเชือกจากบ้านปากเนียม ซึ่งเป็นชุมชนใกล้เคียงที่เกิดขึ้นก่อนชุมชนปากชม นำช้างมาเลี้ยงอยู่บริเวณห้วยน้ำจะ ด้านทิศตะวันออก ขณะนั้นเกิดโรคห่าระบาด สัตว์เลี้ยงล้มตายเป็นจำนวนมาก นายฮ้อยทิดคำพันธ์ จึงชักชวนญาติพี่น้อง ประกอบด้วย กลุ่ม “แม่ตู้คำตัน จันทะมี” และ “แม่ตู้บัวเขียว จันทะมี” อพยพมาตั้งถิ่นฐานที่ปากแม่น้ำชม กลุ่มที่มาตอนหลังมีจำนวนประชากรมาก ทำให้ชุมชนขยายตัวขึ้นเป็นลำดับ จึงจัดตั้งเป็นหมู่บ้าน เรียกชื่อว่า “บ้านปากชม”

ต่อมา ในปี พ.ศ. 2460 ได้จัดตั้งขึ้นเป็นตำบล ขึ้นกับอำเภอเชียงคาน โดยมี “นายอ่อน แม่ผางค์” เป็นกำนันคนแรก แต่เนื่องจากภูมิประเทศทั่วไปของตำบลปากชมเป็นภูเขา มีความทุรกันดาร การคมนาคมไม่สะดวก ประกอบกับเขตการปกครองของอำเภอเชียงคานกว้างมากเกินไป ทำให้เกิดปัญหาด้านการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จึงได้ประกาศยกฐานะตำบลปากชมขึ้นเป็นกิ่งอำเภอปากชม เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2510 ต่อมาได้มี พระราชกฤษฎีกายกฐานะจากกิ่งอำเภอปากชมขึ้นเป็นอำเภอปากชม เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2514 มีฐานะเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดเลย ประกอบด้วย ตำบลปากชม ตำบลเชียงกลม และตำบลหาดคัมภีร์ ในขณะนั้น

ต่อมาในปี พ.ศ. 2523 และ พ.ศ. 2524 ได้รับอนุมัติให้ตั้งตำบลเพิ่มขึ้นอีก 2 ตำบล คือตำบลห้วยบ่อซืน และตำบลห้วยพิชัย ตามลำดับ รวมถึงตำบลชมเจริญ ในปี พ.ศ. 2539 ในเขตอำเภอปากชมจัดตั้งขึ้นเป็น สุขาภิบาล ในปี พ.ศ. 2517 ต่อมาเมื่อพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาลทั่วประเทศ ในปี พ.ศ. 2542 สุขาภิบาลปากชมจึงเปลี่ยนแปลงฐานะเป็น “เทศบาลตำบลปากชม” มี “นายคุณ สุธิมงคล” เป็นนายกเทศมนตรีตำบลปากชมคนแรก แบ่งเขตการปกครองเป็น 4 ชุมชน

ที่มาของชื่อ “ปากชม” “นายกุ หงษ์แพ่ง” ซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้านคนแรก ได้เล่าสู่ลูกหลานฟังว่า มีนักปราชญ์ เดินทางมาถึงแล้วบอกว่า บริเวณลำห้วยแห่งนี้เป็นทางเดินของ “นางฟ้า” ซึ่งอาศัยอยู่ในบริเวณภูฟ้า พอถึงหน้าสงกรานต์ นางฟ้าได้เดินทางมาสมทบกับ “นางหงส์” (ซึ่งมีลักษณะ ตัวเป็นสัตว์ปีก มีขาเหมือนหงส์ ในนวนิยาย มีตัวและใบหน้าเป็นสตรี) ซึ่งอาศัยอยู่ที่นครหงส์ (สันนิษฐานว่าอยู่บริเวณบ้านนาหงส์ ตำบลปากชม ซึ่งในปัจจุบันมีซากปรักหักพังของชุมชนที่ถูกทำลายไปแล้ว โดยเฉพาะเศียรอิฐ กล้องยาสูบ และภาชนะเครื่องปั้นดินเผา ให้เห็นบางส่วน) แล้วชักชวนกันมาเล่นน้ำอยู่บริเวณ หาดหัวดอนชม ทั้งสองได้แสดงความชื่นชมกัน จึงขนานนามลำห้วยซึ่งเป็นทางเดินของนางทั้งสองว่า “ลำห้วยชม” และตั้งชื่อ ว่า “บ้านปากชม” ตามลักษณะของลำน้ำดังกล่าว

